

Economische stagnatie nog niet zichtbaar op de Vlaamse arbeidsmarkt

In 2004 groeide de Belgische economie met 2,6%. Eind vorig jaar voorspelde het Federale Planbureau voor 2005 nog een verdere groei met 2,5%. Volgens een eerste raming van het INR blijft het Bruto Binnenlands Product (BBP) in het eerste kwartaal van 2005 echter op hetzelfde niveau als in het laatste kwartaal van 2004.

Ook de daling van het consumenten- en ondernemersvertrouwen wijst op een economische stagnatie. Het vertrouwen van de consumenten was eind 2004 reeds fors gedaald, maar had zich deels hersteld in de maanden februari en maart van dit jaar. In april en mei 2005 is er terug een forse daling, wat volgens de Nationale Bank onder andere toe te schrijven is aan de aanhoudende druk op de olieprijs. Het vertrouwen van de ondernemers kende in februari 2005 al een forse duik, in april was er opnieuw een aanzienlijke daling, met name in de verwerkende nijverheid.

Op basis van de conjunctuurenquêtes van de Nationale Bank voorspelt het onderzoeksinstituut IRES dat er ook in het tweede kwartaal van 2005 sprake zal zijn van een zwakke economische groei, wat betekent dat het BBP in het tweede kwartaal met minder dan 0,5% zal toenemen. Van een economische crisis (een situatie waarbij het BBP gedurende twee opeenvolgende kwartalen daalt) is er volgens het IRES echter nog geen sprake. Niettemin zijn er duidelijke aanwijzingen dat er na de economische groei van vorig jaar opnieuw sprake is van een conjunctuuromslag.

De gevolgen van deze economische groeivertraging zijn momenteel (nog) niet te zien op de Vlaamse arbeidsmarkt. Eind april 2005 waren er 221.700 niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) ingeschreven bij de VDAB. Ten opzichte van april 2004 is dit wel een toename met 17.600 werkzoekenden (+9%), maar deze stijging is vermoedelijk het gevolg van het opheffen van de vrijstelling tot inschrijving als werkzoekende voor oudere werkzoekenden en PWA-werknemers (zie ook het bericht van 21 januari 2005). De grootste toename situeert zich immers bij de +50 jarigen (+ 15.500 of +68%). In de leeftijdscategorie 40 tot 49 jaar is er vooral een toename van het aantal vrouwelijke werkzoekenden (+15% tegenover +2% bij de mannen), wellicht als gevolg van het opheffen van de vrijstelling voor PWA-werknemers (doorgaans vrouwen). Bij de -40 jarigen daalt het aantal Vlaamse werkzoekenden op jaarbasis met 2.700 (-2%).

De vaststelling dat de werkloosheid in Vlaanderen min of meer stabiliseert, geldt echter niet voor alle groepen binnen de werkzoekendenpopulatie. Zo is er nog steeds een toename in de diverse categorieën allochtone werkzoekenden (in totaal +2.600 of +7%). Opvallend is de verdere werkloosheidstoename bij de jonge en hooggeschoolde allochtonen (respectievelijk +2% en +19%), terwijl bij de autochtonen de werkloosheid in deze categorieën daalt.

2004 werd gekenmerkt door een forse toename van het aantal vacatures, en deze positieve trend zet ook door in de eerste maanden van 2005. In de periode januari – april 2005 werden 56.600 vacatures uit het Normaal Economisch Circuit geregistreerd bij de VDAB, een toename met 4.300 (+8%) ten opzichte van dezelfde periode in 2004. De toename situeert zich in de land- en tuinbouw (+1.700 of +67%), de dienstensectoren (+3.400 of +14%) en de bouwnijverheid (+243 of +6%). In de meeste industriële sectoren is er een aanzienlijke daling van het aantal ontvangen vacatures (-1.300 of -18%); het aantal vacatures in de quartaire sector (publieke diensten) stabiliseert. Uit het gevraagde opleidingsniveau blijkt dat vooral het aantal vacatures stijgt waarvoor de werkgever een diploma hoger onderwijs vraagt (+13%), terwijl het aantal vacatures voor kortgeschoolden daalt (-9%).

Bronnen: Nationale Bank van België (INR-Flash Raming van het BBP, consumentenenquête mei 2005, conjunctuurenquête april 2005), IRES (pers communiqué van 9 mei 2005), VDAB – Arvastat (cijfers werkloosheid en vacatures)